

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI LSR ZA

2017

ROK

Nazwa LGD

Lokalna Grupa Działania "Rozwój Ziemi
Lubaczowskiej"

Nr KRS

0000311738

Województwo

Podkarpackie

Dotyczy funduszy:

EFRROW

EFMR

 EFRR EFS

LGD obowiązkowo wypełnia części 1, 2 oraz 6 i 7, a także w zależności od tego z jakich środków współfinansowana jest LSR części 3 i/lub 4a lub 4b i/lub 5. Sprawozdanie należy złożyć zarządowi województwa zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 23 lit. c umowy ramowej.

Część 1															
Finansowa realizacja celów oraz przedsięwzięć w LSR															
Cele ogólne				Cele szczegółowe				Przedsięwzięcia							
Nazwa	Budżet w LSR [PLN]	Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]	Nazwa	Budżet w LSR [PLN]	Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]	Nazwa	Program / fundusz	Budżet w LSR [PLN]	Pomoc przyznana		Pomoc wypłacona		
											Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]	Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]	
Aktywny i zdrowy styl życia przedsiębiorczych mieszkańców	7053500	0	0,00%	1.1. Zbudowanie atrakcyjnego produktu turystycznego obszaru LGD	6362500	0	0	1.1.1. Zwiększenie atrakcyjności obszaru LGD i jego promocja	PROW	97500	0	0	0	0	
								1.1.2. Dobre praktyki w zakresie turystycznego rozwoju obszaru	PROW	15000	0	0	0	0	
								1.1.3. Inkubator przetwórstwa	PROW	500000	0	0	0	0	
								1.1.4. Kreowanie produktu turystycznego obszaru LGD wykorzystującego dziedzictwo lokalne	PROW	300000	0	0	0	0	
								1.1.5. Niekomercyjna infrastruktura turystyczna	PROW	2400000	0	0	0	0	
								1.1.6. Opracowanie i/lub wdrażanie koncepcji produktów i marki obszaru LGD	PROW	50000	0	0	0	0	
								1.1.7. Tworzenie komercyjnych produktów turystycznych	PROW	1800000	161502,00	8,97	0	0	
								1.1.8. Podejmowanie działalności gospodarczej w branży turystycznej i okołoturystycznej	PROW	700000	0	0	0	0	
								1.1.9. Podejmowanie działalności gospodarczej przez kobiety	PROW	500000	0	0	0	0	
				1.2. Wsparcie przedsiębiorczości i społecznej i gospodarczej mieszkańców	691000	0	0	1.2.1. Kreowanie dodatkowych przychodów na bazie produktów lokalnych	PROW	235000	0	0	0	0	
								1.2.2. Animator lokalny - aktywizacja i szkolenie grupy animatorów	PROW	50000	0	0	0	0	
								1.2.3. Inkubator dotacji - udzielanie informacji i wsparcie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych	PROW	50000	0	0	0	0	
								1.2.4. Wydarzenie podsumowujące i nagradzające najaktywniejszych mieszkańców	PROW	56000	0	0	0	0	
								1.2.5. Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych	PROW	300000	0	0	0	0	
RAZEM											161502,00		0		0
w tym PROW 2014 - 2020											161502,00		X		X

Należy wypełnić w oparciu informacje zawarte w LSR, w szczególności w Planie działania. Suma kwot powinna zrównać się z budżetem na realizację LSR określonym w umowie ramowej.

W przypadku PROW 2014 – 2020: Dane w kolumnie „Realizacja budżetu celów ogólnych”, „Realizacja budżetu celów szczegółowych” oraz „Realizacja budżetu przedsięwzięć. Pomoc wypłacona” należy dla poddziałania 19.2 oraz 19.3 podać narastająco i powinny obejmować wyłącznie środki dotyczące operacji zakończonych, dla których płatność końcowa/druga transza (dotyczy premii na podejmowanie działalności gospodarczej) została wypłacona beneficjentowi, w przypadku poddziałania 19.4 dane należy podać dla operacji trwających, dla których dokonano płatności przynajmniej jednej transzy. Dane obejmują także środki własne beneficjentów będących jednostkami sektora finansów publicznych, stanowiące wymagany krajowy wkład środków publicznych.

Dane w kolumnie „Realizacja budżetu przedsięwzięć. Pomoc przyznana” należy podać narastająco i powinny obejmować kwoty z zawartych umów o przyznaniu pomocy, uwzględniających ewentualne zmiany tych umów (aneksy umowy o przyznaniu pomocy). Dane nie powinny obejmować kwot z rozwiązanych umów przyznania pomocy.

Dane w kolumnie „Realizacja budżetu ... w %” należy wskazać jako wynik dzielenia kwoty podanej w zł w kolumnie „Realizacja budżetu ...” przez kwotę w kolumnie „Budżet ...”.

W przypadku EFS: Pod uwagę należy brać operacje/etapy operacji, dla których zatwierdzone zostały do 31 grudnia wydatki kwalifikowalne w ramach wniosków o płatność.

Część 2		Rzeczowa realizacja celów oraz przedsięwzięć w LSR												
Cel ogólny	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	Kod wskaźnika (dotyczy EFRROW)	Jednostka miary	Stan początkowy	Stan docelowy	Realizacja (%)	Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Kod wskaźnika (dotyczy EFRROW)	Jednostka miary	Stan docelowy	Realizacja (%)	
													U	P
Aktywny i zdrowy styl życia przedsiębiorczych mieszkańców	1.1.Zbudowanie atrakcyjnej produktu turystycznego obszaru LGD	Liczba uczestników wydarzeń		sztuka	0	200	0	1.1.1 Zwiększenie atrakcyjności obszaru LGD i jego promocja	Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym współpracy międzynarodowej	3.2.2	sztuka	1	0	0
		Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych		sztuka	0	54	0	1.1.2 Dobre praktyki w zakresie turystycznego rozwoju obszaru	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	4.3	sztuka	3	0	0
		Liczba podmiotów korzystających z infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych	1.11	sztuka	0	5	0	1.1.3 Inkubator przetwórstwa	Liczba centrów przetwórstwa lokalnego	1.9	sztuka	1	0	0
		Liczba utworzonych miejsc pracy	1.3	sztuka	0	1	0							
		Liczba uczestników wydarzeń		sztuka	0	8300	0	1.1.4 Kreowanie produktu turystycznego obszaru LGD wykorzystującego dziedzictwo lokalne	Liczba wydarzeń	2.12	sztuka	8	0	0
		Liczba osób, które skorzystały z nowo powstałej z infrastruktury turystycznej		sztuka	0	15000	0	1.1.5 Niekomercyjna infrastruktura turystyczna	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej	2.4 2.5	sztuka	8	0	0
		Liczba operacji mających pozytywny wpływ na ochronę środowiska i/lub łagodzenie zmian klimatu		sztuka	0	1	0							
		Liczba uczestników wydarzeń		sztuka	0	600	0	1.1.6 Opracowanie i/lub wdrażanie koncepcji produktów i marki obszaru LGD	Liczba wydarzeń	2.12	sztuka	3	0	0
		Liczba utworzonych miejsc pracy	1.3	sztuka	0	9	0	1.1.7 Tworzenie komercyjnych produktów turystycznych	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	1.2	sztuka	6	1	0
		Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	2.13	sztuka	0	2	0							
		Liczba operacji mających pozytywny wpływ na ochronę środowiska i/lub łagodzenie zmian klimatu		sztuka	0	4	0							
		Liczba utworzonych miejsc pracy	1.3	sztuka	0	10	0	1.1.8 Podejmowanie działalności gospodarczej w branży turystycznej i okołoturystycznej	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	1.1	sztuka	10	0	0
		Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	2.13	sztuka	0	2	0							
		Liczba operacji mających pozytywny wpływ na ochronę środowiska i/lub łagodzenie zmian klimatu		sztuka	0	3	0							
		Liczba utworzonych miejsc pracy	1.3	sztuka	0	5	0	1.1.9 Podejmowanie działalności gospodarczej przez kobiety	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa przez kobiety	1.1	sztuka	5	0	0
Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	2.13	sztuka	0	1	0									
Liczba operacji mających pozytywny wpływ na ochronę środowiska i/lub łagodzenie zmian klimatu		sztuka	0	2	0									

1.2 Wsparcie przedsiębiorczości społecznej i gospodarczej mieszkańców	Liczba uczestników wydarzeń		sztuka	0	400	0	1.2.1 Kreowanie dodatkowych przychodów na bazie produktów lokalnych	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	3.2	sztuka	1	0	0
	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych		sztuka	0	90	0	1.2.2 Animator lokalny - aktywizacja i szkolenie grupy animatorów	Liczba wydarzeń aktywizujących	2.12	sztuka	5	0	0
	Liczba uczestników wydarzeń		sztuka	0	500	0	1.2.3 Inkubator dotacji - udzielanie informacji i wsparcie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	2.12	sztuka	6	0	0
	Liczba uczestników wydarzeń		sztuka	0	4000	0	1.2.4 Wydarzenie podsumowujące i nagradzające najaktywniejszych mieszkańców	Liczba wydarzeń	4.3	sztuka	8	0	0
	Liczba uczestników wydarzeń		sztuka	0	5000	0	1.2.5 Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych	Liczba wydarzeń	2.12	sztuka	8	0	0
	Liczba operacji mających pozytywny wpływ na ochronę środowiska i/lub łagodzenie zmian klimatu		sztuka	0	5	0							

Należy wskazać cele, przedsięwzięcia i wskaźniki realizacji LSR, z uwzględnieniem logiki powiązań pomiędzy tymi elementami (matryca logiczna).

Każdy cel szczegółowy oraz każde przedsięwzięcie powinny zostać przyporządkowane do jednego celu ogólnego. Przyporządkowanie przedsięwzięć do celów ogólnych i szczegółowych powinno być zgodne z przyporządkowaniem dokonany w arkuszu "Finansowy postęp".

LGD powinna dokonać analizy treści swoich matryc logicznych/planów działania celem identyfikacji wskaźników, które można zastąpić nowym brzmieniem wskazanym w arkuszu "Wskaźniki obowiązkowe PROW". Dlatego też matrycę logiczną należy wypełniać w powiązaniu z arkuszem "Wskaźniki obowiązkowe PROW". Dla zidentyfikowanego wskaźnika produktu i rezultatu w matrycy logicznej należy przypisać kod wskaźnika z arkusza "Wskaźniki obowiązkowe PROW", przypisany do poszczególnych wskaźników (o ile dany wskaźnik obowiązkowy jest adekwatny do danej LSR).

Dane w kolumnach „Stan początkowy” oraz „Stan docelowy” należy wypełnić zgodnie z danymi w lokalnej strategii rozwoju.

W przypadku PROW 2014 – 2020: Dane w kolumnie „Realizacja” w odniesieniu do wskaźników rezultatu oraz kolumnie „Realizacja P” w odniesieniu do wskaźników produktu dla poddziałania 19.2 oraz 19.3 należy podać narastająco i powinny obejmować wyłącznie informacje dotyczące operacji zakończonych, dla których płatność końcowa/druga transza (dotyczy premii na podejmowanie działalności gospodarczej) została wypłacona beneficjentowi, w przypadku poddziałania 19.4 dane należy podać dla operacji trwających, dla których dokonano płatności przynajmniej jednej transzy.

Dane w kolumnie „Realizacja U” w odniesieniu do wskaźników produktu należy podać narastająco i powinny obejmować wyłącznie informacje dotyczące operacji w odniesieniu do których zawarto umowy o przyznaniu pomocy, uwzględniając ewentualne zmiany tych umów (aneksy umowy o przyznaniu pomocy). Dane nie powinny obejmować informacji z rozwiązanych umów przyznania pomocy.

Część 3		Rzeczowa realizacja wskaźników obowiązkowych w zakresie PROW 2014 – 2020						
PODDZIAŁANIE 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność								
Nazwa wskaźnika	Wskaźnik realizowany (TAK/NIE)	Kod wskaźnika	Dezagregacja	Kod wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Realizacja (w jednostce miary)	
							U	P
Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Tak	1.1	Ogółem	1.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	1.1.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy	1.1.2	Produkt	Sztuka	0	0
			Osoby powyżej 50 roku życia	1.1.3	Produkt	Sztuka	0	0
			Osoby młode do ukończenia 25 roku życia	1.1.4	Produkt	Sztuka	0	0
			Mężczyźni	1.1.5	Produkt	Sztuka	0	0
			Kobiety	1.1.6	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Tak	1.2	-	-	Produkt	Sztuka	1	0
Liczba utworzonych miejsc pracy	Tak	1.3	Ogółem	1.3	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
			Kobiety	1.3.1	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
			Mężczyźni	1.3.2	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
			Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	1.3.3	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
			Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy	1.3.4	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
			Osoby powyżej 50 roku życia	1.3.5	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
			Osoby młode do ukończenia 25 roku życia	1.3.6	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
Liczba utrzymanych miejsc pracy		1.4	Ogółem	1.4	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
			Kobiety	1.4.1	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
			Mężczyźni	1.4.2	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0

Liczba sieci w zakresie usług turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR		1.5	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba podmiotów w ramach sieci w zakresie usług turystycznych		1.6	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych lub rynków lokalnych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR		1.7	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba podmiotów w ramach sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych lub rynków lokalnych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR		1.8	-	-	Produkt	Sztuka	X	0
Liczba nowych inkubatorów (centrów) przetwórstwa lokalnego	Tak	1.9	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba zmodernizowanych inkubatorów (centrów) przetwórstwa lokalnego		1.10	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba podmiotów korzystających z infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych rocznie	Tak	1.11	-	-	Rezultat	Sztuka	X	0
Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg		1.12	Ogółem	1.12	Produkt	Kilometr	0	0
			Drogi wybudowane	1.12.1	Produkt	Kilometr	0	0
			Drogi przebudowane	1.12.2	Produkt	Kilometr	0	0
Liczba osób korzystających z nowej lub przebudowanej infrastruktury drogowej w zakresie włączenia społecznego		1.13	-	-	Rezultat	Osoba	0	0
Liczba godzin pracy wolontariuszy zaangażowanych w realizację operacji		1.14	-	-	Rezultat	Osoba	0	0

PODDZIAŁANIE 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz PODDZIAŁANIE 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania								
Nazwa wskaźnika	Wskaźnik realizowany (TAK/NIE)	Kod wskaźnika	Dezagregacja	Kod wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Realizacja (w jednostce miary)	
							U	P
Liczba szkoleń		2.1	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba osób przeszkolonych		2.2	-	-	Rezultat	Osoba	0	0
Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań		2.3	-	-	Rezultat	Osoba	X	0
Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Tak	2.4	Ogółem	2.4	Produkt	Sztuka	0	0
			Obiekty noclegowe	2.4.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Obiekty gastronomiczne	2.4.2	Produkt	Sztuka	0	0
			Obiekty sportowe/rekreacyjne	2.4.3	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Tak	2.5	Ogółem	2.5	Produkt	Sztuka	0	0
			Obiekty noclegowe	2.5.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Obiekty gastronomiczne	2.5.2	Produkt	Sztuka	0	0
			Obiekty sportowe/rekreacyjne	2.5.3	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba nowych miejsc noclegowych		2.6	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba osób, które skorzystały z nowych miejsc noclegowych w ciągu roku w nowych lub przebudowanych obiektach turystycznych		2.7	-	-	Rezultat	Osoba	X	0
Długość wybudowanych lub przebudowanych ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych		2.8	Ogółem	2.8	Produkt	Kilometr	0	0
			Ścieżki rowerowe	2.8.1	Produkt	Kilometr	0	0
			Szlaki turystyczne	2.8.2	Produkt	Kilometr	0	0
Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim		2.9	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego		2.10	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba podmiotów wspartych w ramach operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego		2.11	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba wydarzeń / imprez	Tak	2.12	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	Tak	2.13	-	-	Produkt	Sztuka	0	0

PODDZIAŁANIE 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania								
Nazwa wskaźnika	Wskaźnik realizowany (TAK/NIE)	Kod wskaźnika	Dezagregacja	Kod wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Realizacja (w jednostce miary)	
							U	P
Liczba przygotowanych projektów współpracy		3.1	Ogółem	3.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Projekty międzyregionalne	3.1.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Projekty międzynarodowe	3.1.2	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba zrealizowanych projektów współpracy	Tak	3.2	Ogółem	3.2	Produkt	Sztuka	0	0
			Projekty międzyregionalne	3.2.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Projekty międzynarodowe	3.2.2	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby		3.3	Ogółem	3.3	Rezultat	Sztuka	0	0
			Zasoby przyrodnicze	3.3.1	Rezultat	Sztuka	0	0
			Zasoby kulturowe	3.3.2	Rezultat	Sztuka	0	0
			Zasoby historyczne	3.3.3	Rezultat	Sztuka	0	0
			Zasoby turystyczne	3.3.4	Rezultat	Sztuka	0	0
			Produkty lokalne	3.3.5	Rezultat	Sztuka	0	0
Liczba projektów współpracy skierowanych do grup docelowych		3.4	Ogółem	3.4	Rezultat	Sztuka	0	0
			Przedsiębiorcy	3.4.1	Rezultat	Sztuka	0	0
			Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	3.4.2	Rezultat	Sztuka	0	0
			Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy	3.4.3	Rezultat	Sztuka	0	0
			Osoby powyżej 50 roku życia	3.4.4	Rezultat	Sztuka	0	0
			Osoby młode od 18 do ukończenia 25 lat	3.4.5	Rezultat	Sztuka	0	0
			Młodzież	3.4.6	Rezultat	Sztuka	0	0
			Kobiety	3.4.7	Rezultat	Sztuka	0	0
			Imigranci	3.4.8	Rezultat	Sztuka	0	0
			Turyści	3.4.9	Rezultat	Sztuka	0	0

		LGD	3.4.10	Rezultat	Sztuka	0	0
		Organizacje pozarządowe	3.4.11	Rezultat	Sztuka	0	0
		Liderzy lokalni	3.4.12	Rezultat	Sztuka	0	0
		Rolnicy	3.4.13	Rezultat	Sztuka	0	0

PODDZIAŁANIE 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji						
Nazwa wskaźnika	Kod wskaźnika	Dezagregacja	Kod wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Realizacja (w jednostce miary)
Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	4.1	-	-	Produkt	Osobodzień	0
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	4.2	Ogółem	4.2	Produkt	Sztuka	0
		Osoby fizyczne	4.2.1	Produkt	Sztuka	0
		Instytucje	4.2.2	Produkt	Sztuka	0
		Liczba podmiotów, które złożyły wnioski o przyznanie pomocy	4.2.3	Produkt	Sztuka	0
		Liczba podmiotów, które zawarły umowę o przyznaniu pomocy	4.2.4	Rezultat	Sztuka	0
Liczba spotkań / wydarzeń adresowanych do mieszkańców	4.3	-	-	Produkt	Sztuka	0
Liczba konferencji / targów / prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD	4.4	-	-	Produkt	Sztuka	0
Liczba odwiedzin strony internetowej LGD	4.5	-	-	Rezultat	Sztuka	0

Liczba złożonych wniosków o przyznanie pomocy w ramach prowadzonych naborów	Ogółem	Sztuka	39
	Wnioski zgodne z LSR	Sztuka	32
	Wnioski wybrane przez LGD	Sztuka	30

Należy wypełnić w oparciu o dane w arkuszu "Rzeczowy postęp". Dane dotyczące wskaźników obowiązkowych w tym arkuszu oraz w arkuszu "Rzeczowy postęp" powinny być zgodne (dane z kolumny „Realizacja %” w odniesieniu do wskaźników rezultatu w arkuszu "Rzeczowy postęp" z wynikiem podzielenia wartości z kolumny „Realizacja P” w tym arkuszu dla wskaźników rezultatu przez stan docelowy w arkuszu "Rzeczowy postęp" oraz dane z kolumny „Realizacja P %” w odniesieniu do wskaźników produktu w arkuszu "Rzeczowy postęp" z wynikiem podzielenia wartości z kolumny „Realizacja P” w tym arkuszu dla wskaźników produktu przez stan docelowy w arkuszu "Rzeczowy postęp" oraz dane z kolumny „Realizacja U %” w odniesieniu do wskaźników produktu w arkuszu "Rzeczowy postęp" z wynikiem podzielenia wartości z kolumny „Realizacja U” w tym arkuszu dla wskaźników produktu przez stan docelowy w arkuszu "Rzeczowy postęp"). W przypadku, gdy dany wskaźnik w tym arkuszu jest nieadekwatny do danej LSR – jego wartości będą zerowe w tym arkuszu. W przypadku poddziałania 19.4 dane należy podać dla operacji trwających, dla których dokonano płatności przynajmniej jednej transzy.

Opcję TAK/NIE w kolumnie "Wskaźnik realizowany" należy zaznaczyć w zależności, czy dany wskaźnik został przewidziany do realizacji w ramach LSR. W sytuacji, gdy wartości danego wskaźnika w kolumnie "Realizacja" są zerowe, jednak wskaźnik został przewidziany do realizacji w ramach LSR, należy zaznaczyć opcję TAK.

Część 4(a) Rzeczowa realizacja wskaźników w ramach EFRR i EFS (Województwo Kujawsko-Pomorskie)					
Fundusz	Obszar tematyczny	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka pomiaru	Realizacja w roku sprawozdawczym (w jednostce pomiaru)
EFRR	Działania infrastrukturalne przyczyniające się do rewitalizacji społeczno-gospodarczej miejscowości wiejskich - w szczególności o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych - zmierzające do ożywienia społeczno-gospodarczego danego obszaru i poprawy warunków uczestnictwa osób zamieszkujących obszary problemowe w życiu społecznym i gospodarczym.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	Produkt	szt.	
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Produkt	ha	
		Długość przebudowanych dróg gminnych	Produkt	km	
		Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	Rezultat	szt.	
		Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów	Rezultat	osoby	
	Wsparcie inwestycyjne mikro i małych przedsiębiorstw - projekty inwestycyjne poprawiające konkurencyjność przedsiębiorstwa, związane z unowocześnieniem sposobu działania jak i oferty poprzez: a. rozbudowę przedsiębiorstwa, b. rozszerzenie zakresu działania przedsiębiorstwa, c. działania mające na celu dokonywanie zasadniczych zmian produkcji bądź procesu produkcyjnego, prowadzące do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług, d. zmianę stosowanych rozwiązań produkcyjnych, technologicznych, organizacyjnych, e. zmianę wyrobu i usługi, w tym także zmianę sposobu świadczenia usługi.	Liczba przedsiębiorstw Otrzymujących dotację (CI2)	Produkt	szt.	
		Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie eko-innowacji	Produkt	szt.	
		Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)	Rezultat	EPC	
		Liczba nowych produktów/usług wprowadzanych w przedsiębiorstwie	Rezultat	szt.	
		Liczba udoskonalonych produktów/usług wprowadzanych w przedsiębiorstwie	Rezultat	szt.	
	Wsparanie tworzenia i rozwoju małych inkubatorów przedsiębiorczości poprzez dostosowanie istniejących budowli do pełnienia funkcji inkubatora i wsparcie usług świadczonych przez inkubator.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4)	Produkt	szt.	
		Liczba usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez inkubatory przedsiębiorczości	Produkt	szt.	
		Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości	Produkt	szt.	
		Liczba nowych przedsiębiorstw powstałych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu	Rezultat	szt.	
		Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez inkubatory przedsiębiorczości	Rezultat	szt.	
EFS	Włączenie społeczne na obszarach wiejskich 1. Działania na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w zakresie wdrożenia rozwiązań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym. 2. Działania wspierające rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej. 3. Działania wspierające rozwój gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej, w tym: działania animacyjne, budowa i rozwój lokalnych partnerstw publiczno-społecznych na rzecz tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw społecznych i inne wspierające rozwój gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Produkt	osoba	
		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Rezultat	osoba	
		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Rezultat	osoba	
		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	Rezultat	osoba	
Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR, w których funduszem wiodącym jest EFS	Koszty bieżące		Produkt		
			Rezultat		
	Animacja		Produkt		
			Rezultat		

Należy wypełnić na podstawie wskaźników przyjętych do realizacji w ramach LSR. W przypadku, gdy dana LSR nie uwzględni obszaru tematycznego należy wpisać „nie dotyczy”.

Dane w kolumnie "Realizacja w roku sprawozdawczym (w jednostce pomiaru)" do 31 grudnia 2018 roku należy podać na podstawie zakontraktowanych środków, po tym terminie na podstawie wypłaconych środków.

Dane dla komórki "Liczba projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe/wartość projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe" należy podać na podstawie środków zakontraktowanych.

Dane dla komórki "Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR, w których funduszem wiodącym jest EFS" należy wypełnić zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu na koszty bieżące i animacji.

Część 4(b) Rzeczowa realizacja wskaźników w ramach EFRR i EFS (Województwo Podlaskie)					
Fundusz	Obszar tematyczny	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka pomiaru	Realizacja w roku sprawozdawczym (w jednostce pomiaru)
EFRR	OZE		Produkt		
			Rezultat		
	Wymiana źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pieców węglowych)		Produkt		
			Rezultat		
	Wymiana pokrycia dachowego z azbestu		Produkt		
			Rezultat		
	Przydomowe oczyszczalnie ścieków		Produkt		
			Rezultat		
	Ochrona bioróżnorodności i klimatu		Produkt		
			Rezultat		
	Projekty z zakresu społeczeństwa informacyjnego w obszarze edukacji		Produkt		
			Rezultat		
	Dziedzictwo Kulturowe		Produkt		
		Rezultat			
Infrastruktura społeczna		Produkt			
		Rezultat			
Rewitalizacja małej skali		Produkt			
		Rezultat			
Inwestycje w infrastrukturę wychowania przedszkolnego		Produkt			
		Rezultat			
Projekty dofinansowane w ramach działania 8.6 Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego	Liczba projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe/wartość projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe	Szt./PLN			
EFS	Programy podnoszące aktywność i mobilność zawodową oraz zdolności do zatrudnienia grupy		Produkt		
			Rezultat		
	Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 w formach pozainstytucjonalnych (opiekun		Produkt		
			Rezultat		
	Bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności		Produkt		
			Rezultat		
	Zapewnienie większej dostępności wysokiej jakości edukacji przedszkolnej		Produkt		
			Rezultat		
	Wparcie małych szkół kształcenia ogólnego		Produkt		
			Rezultat		
	Programy aktywności lokalnej		Produkt		
			Rezultat		
	Usługi reintegracji społeczno-zawodowej skierowanej do osób zagrożonych ubóstwem lub		Produkt		
		Rezultat			
Usługi na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z		Produkt			
		Rezultat			
Wsparcie usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych oraz usług asystenckich dla		Produkt			
		Rezultat			
Działania skierowane do rodzin, w tym rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym		Produkt			
		Rezultat			
Projekty dofinansowane w ramach działania 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego	Liczba projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe/wartość projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe	Szt./PLN			
Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR, w których funduszem wiodącym jest EFS	Koszty bieżące		Produkt		
			Rezultat		
	Animacja		Produkt		
			Rezultat		

Należy wypełnić na podstawie wskaźników przyjętych do realizacji w ramach LSR. W przypadku, gdy dana LSR nie uwzględnia obszaru tematycznego należy wpisać „nie dotyczy”.

Dane w kolumnie "Realizacja w roku sprawozdawczym (w jednostce pomiaru)" do 31 grudnia 2018 roku należy podać na podstawie zakontraktowanych środków, po tym terminie na podstawie wypłaconych środków.

Dane dla komórki "Liczba projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe/wartość projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe" należy podać na podstawie środków zakontraktowanych.

Dane dla komórki "Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR, w których funduszem wiodącym jest EFS" należy wypełnić zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu na koszty bieżące i animacji.

Część 5	Rzeczowa realizacja wskaźników obowiązkowych w zakresie EFMR	
Nazwa wskaźnika	Przed realizacją operacji	Po realizacji operacji
Liczba utworzonych miejsc pracy (liczba)		
Liczba utrzymanych miejsc pracy(liczba)		
Utworzone przedsiębiorstwa (liczba)		

Część 6	Efekty ewaluacji wewnętrznej
----------------	-------------------------------------

Data przeprowadzenia warsztatu refleksyjnego

15.02.2018 r.

W warsztacie uczestniczyli:

Członkowie LGD	1
Członkowie Zarządu LGD	2
Członkowie Rady LGD	3
Członkowie organu kontroli wewnętrznej LGD	1
Pracownicy LGD	2
Inni mieszkańcy obszaru objętego LSR	2
Inne podmioty obszaru objętego LSR	-
Przedstawiciele ZW	-
Przedstawiciele innych LGD	-

1.	<p>Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?</p>	<p>Na obecnym etapie wdrażania LSR biorąc pod uwagę zrealizowane zadania i osiągnięte efekty – LGD nie identyfikuje zagrożenia związanego z brakiem możliwości osiągnięcia zaplanowanych wskaźników na poziomie określony dla pierwszego kamienia milowego. Biorąc pod uwagę tempo oceny wniosków, przesunięcia terminów w ogłaszaniu naborów oraz zgłoszone rezygnacje wnioskodawców wynikające nie tylko z tempa oceny wniosków, ale również z innych czynników np. znaczącego wzrostu cen robót budowlanych i usług – przy założeniu, iż nie wystąpią jakiegokolwiek dodatkowe trudności na poziomie oceny w szczególności w samorządzie województwa – istnieje duża szansa na zrealizowanie zakładanych wartości potwierdzających osiągnięcie planowanych wskaźników na pierwszym kamieniu milowym.</p> <p>Wg stanu na 31.12.2018 rok LGD przewiduje udzielenie przez Samorząd Województwa wsparcia na co najmniej 60% środków finansowych przeznaczonych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR w latach 2016-2018, w tym co najmniej 20% środków finansowych przeznaczonych na tworzenie/utrzymanie miejsc pracy.</p> <p>Istnieje również szansa na uzyskanie co najmniej 40% każdego ze wskaźników produktu, który został przewidziany do realizacji LSR w latach 2016 – 2018.</p> <p>Sytuacja będzie na bieżąco monitorowana w ciągu 2018 r., a w sytuacji gdyby wystąpiły jakieś nieprzewidywane obecnie okoliczności, mające wpływ na możliwość osiągnięcia wyżej określonych poziomów wskaźników – LGD przewiduje albo wystąpienie w porozumieniu z innymi lokalnymi grupami do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z prośbą o rozważenie możliwości przesunięcia terminu weryfikacji kamienia milowego z 31 grudnia 2018 r. na 30 czerwiec 2019 r. albo zmianę sposobu podejścia do weryfikacji zobowiązań wynikających z umowy ramowej, gdzie obecnie weryfikacja wskaźników produktu lub poziomu udzielenia wsparcia – opiera się na danych z zawartych umów. Wzorem ubiegłego okresu programowania – w pierwszym kamieniu milowym mogłoby to opierać się na danych z uchwał w sprawie wyboru operacji podejmowanych przez organ decyzyjny LGD.</p> <p>Warto zwrócić uwagę iż lokalna grupa działania w pierwszym okresie wdrażania LSR, biorąc pod uwagę ogromne zapotrzebowanie zgłaszane przez wnioskodawców, uruchomiła znaczącą część swojego budżetu ogłaszając nabory wniosków na 88,72 % budżetu LSR.</p> <p>Zapotrzebowanie zgłaszane przez wnioskodawców znacząco przekracza posiadane przez LGD budżet. Przede wszystkim to pochodna mniejszych alokacji przeznaczonych na obszary wiejskie, rozbudzenia – także w wyniku działań animacyjno-promocyjnych realizowanych przez LGD – apetytów oraz braku alternatywnych źródeł finansowania projektów np. braku alternatywnych instrumentów wsparcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 dla jednostek sektora finansowców publicznych (danej JSFP), przedsiębiorców czy organizacji pozarządowych.</p> <p>Mimo, iż środki przeznaczone w budżecie LSR na rozwój przedsiębiorczości to co najmniej 50% środków LSR – zgłaszane przez rynek zapotrzebowanie jest znacznie większe, a brak możliwości sfinansowania pomysłów inwestycyjnych rodzi frustracje. Np. w ramach naborów na rozwój przedsiębiorczości finansowanie otrzymało kilka projektów – co przekłada się na niski poziom zaspokojenia zgłaszanych potrzeb. Biorąc pod uwagę liczbę telefonów wykonywanych do biura LGD i zgłaszane przez potencjalnych beneficjentów zapotrzebowanie na wszelkich spotkaniach – należy spodziewać się w kolejnych naborach znaczącego wzrostu liczby wniosków i coraz niższego wskaźnika realizacji potrzeb.</p> <p>Budżet LSR został określony w ramach konkursu na wybór LSR.</p> <p>W związku z przeprowadzonymi analizami można potwierdzić, iż na obecnym etapie wdrażania LSR nie występuje zagrożenie możliwości osiągnięcia zaplanowanych rezultatów.</p>
----	---	--

Pytania uzupełniające:

a)	Jeżeli nie to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?	-
b)	Jakie można wskazać przyczyny odstępstw od planu?	<p>Przyczyny odstępstwa od Planu działania zidentyfikowane przez uczestników spotkania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obowiązek dostosowania procedur oceny wniosków do zmienionych przepisów i Wytycznych, które weszły w życie w trakcie okresu sprawozdawczego; - długi proces akceptacji zmian w procedurach oceny wniosków. <p>Zmiana przepisów związanych z poddziałaniem 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (dalej: rozporządzenie LSR) w 2016 roku nie opóźniła pierwszych terminów ogłaszania naborów wniosków. Zmiany przepisów w 2017 roku oraz konieczność dostosowania procedur do nowych wytycznych – miały już wpływ na terminowość ogłaszania naborów.</p> <p>Na tempo wdrażania LSR mają także wpływ opóźnienia w weryfikacji wniosków przez Samorząd Województwa. LGD zachowuje terminy wynikające z obowiązujących przepisów i wytycznych, czego niestety nie można powiedzieć o terminach określonych na kontrolę administracyjną przeprowadzaną w samorządzie województwa. Rozumiejąc złożoność sytuacji, w jakiej znalazły się podmioty wdrażające – duża liczba LGD, duża liczba konkursów i wniosków przekazanych do oceny – należy wyraźnie podkreślić, iż opóźnienia mają wpływ nie tylko na konieczność zmiany planowanych harmonogramów ogłaszania naborów wniosków, ale również na rezygnację wnioskodawców, którzy wycofują się z realizacji projektów ze względu na brak możliwości tak długiego oczekiwania. W tym okresie programowania bowiem rozpoczęcie realizacji operacji jest możliwe po zawarciu umowy o przyznaniu pomocy.</p> <p>Na obecnym etapie nie wszystkie przekazane przez LGD wnioski o przyznaniu pomocy zostały ocenione i zawarto z wnioskodawcami umowy o przyznaniu pomocy. To również ma wpływ na możliwość ogłaszania kolejnych konkursów – brak wyniku oceny dla wszystkich przekazanych przez LGD wniosków przesuwają w czasie możliwość pozyskania informacji o powstałych w wyniku oceny oszczędnościach, a tym samym przesuwają w czasie ogłaszanie kolejnych naborów. LGD stara się dla danego naboru o maksymalne środki finansowe.</p> <p>Ponadto, na tempo wdrażania LSR ma również wpływ przyjęty system przepływu informacji, który znacząco wydłuża czas uzyskania odpowiedzi na bardziej złożone zagadnienia – beneficjent ma bowiem możliwość zwrócenia się o informację do LGD, która – w przypadku problemów interpretacyjnych – występuje do Samorządu Województwa, następnie – jeśli problem nie jest możliwy do rozstrzygnięcia – Samorząd występuje do ARiMR, a ARiMR – powinna uzyskać akceptację Instytucji Zarządzającej. Podobna jest droga odpowiedzi na pytanie.</p> <p>Pracownicy Biura wskazali, iż dużą skuteczność w przepływie interpretacji daje forum LGD założone na Facebook’u, gdzie zgłoszony przez daną LGD problem można rozwiązać dość szybko, jeśli inna LGD już się z nim mierzyła. Wskazano, iż nie część przekazanych interpretacji nie trafia do wszystkich podmiotów. Mimo, iż są to indywidualne zagadnienia – mogą być pomocne przy rozwiązywaniu problemów, które dopiero pojawiają się w LGD.</p>
c)	Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?	<p>Należy podjąć działania mające na celu zapewnienie dostępu LGD do interpretacji w czasie rzeczywistym i w szerszym zakresie (aktualizacje zestawienia pytań i odpowiedzi na stronie ARiMR są realizowane w znacznych odstępach czasowych i nie uwzględniają zagadnień proceduralnych). Dostęp do nich pozwoliłby na skuteczniejsze wdrażanie LSR i większe zrozumienie pojawiających się problemów. Obecnie, biorąc pod uwagę długi czas oczekiwania, LGD ograniczyła do minimum liczbę wystąpień. Opiera się na własnych interpretacjach, co może prowadzić do różnorodnego podejścia w poszczególnych LGD do danego problemu i niejednolitej oceny, przy horyzontalnie wdrażanym PROW na lata 2014-2020.</p> <p>LGD zapewnia również możliwość systematycznego podnoszenia kwalifikacji pracowników biura i organu decyzyjnego, dzięki czemu możliwe jest na stałe wspieranie beneficjentów w procesie realizacji i rozliczania projektów. Pozwala to również zachować wiedzę i potencjał przed kolejnymi naborami wniosków.</p> <p>Opóźnienia stanowią również zagrożenie dla zapewnienia płynności finansowej dla realizacji zadań LGD. Mając na uwadze fakt, iż koszty bieżące w poddziałaniu 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji są powiązane z realizacją zobowiązań z umowy ramowej, w szczególności z postępowaniem finansowym (wydatkowaniem środków) – wszelkie opóźnienia wpływają nie tylko na możliwość osiągnięcia kamieni milowych, ale również na zapewnienie środków na bieżące funkcjonowanie LGD. Jak skończą się środki finansowe z wyprzedzającego finansowania i nie będzie zauważalny postęp w realizacji płatności dla beneficjentów – niezbędne będzie posiłkowanie się środkami statutowymi lub pożyczką, żeby zapewnić płynną realizację zadań nałożonych na LGD zawartymi umowami. Partnerzy LGD, w szczególności w postaci samorządów terytorialnych na bieżąco wnoszą składki członkowskie (zostały one nawet podniesione), żeby zapewnić możliwość bieżącego regulowania zobowiązań.</p> <p>Określenie stanu wdrażania LSR każdorazowo wiąże się dla LGD z koniecznością występowania do samorządu województwa, który – przy pomocy własnych zestawień lub aplikacji – wylicza kwotę zakontraktowanych, czy wydatkowanych środków. Dobrym rozwiązaniem byłoby umożliwienie LGD bieżącego dostępu do danych w tym zakresie, żeby na bieżąco mieć wiedzę na temat podjętych zobowiązań i z wyprzedzeniem planować podejmowane działania zaradcze. Udostępnienie centralnej aplikacji, która zasilalaby danymi posiadane przez LGD aplikacje byłoby znaczącym ułatwieniem, w szczególności w kontekście weryfikacji wskaźników określonych na poziomie LSR.</p>

2.	W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?	<p>W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na fakt że w tym okresie programowania wnioskodawcy powinni składać w naborach wnioski, które są dobrze przygotowane. Wymogi wynikające z ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (dalej: ustawa RLKS), w szczególności brak możliwości istotnej modyfikacji wniosku oraz możliwość jednokrotnego usunięcia braków lub złożenia wyjaśnień powoduje, że przedkładany w LGD projekt musi być dobrze przygotowany, przemyślany i gotowy do realizacji. Wykaz składanych wraz z wnioskiem załączników, które warunkują uzyskanie kompletności stanowi potwierdzenie, że planowane do realizacji projekty nie mogą być jedynie przyszłym zamierzeniem, ale muszą stanowić spójną całość, którą wnioskodawca jest w stanie zrealizować.</p> <p>Gotowe do realizacji, kompletne i przemyślane projekty pozwalają na dokonanie dobrych wyborów. Dzięki takiemu podejściu Rada ma możliwość obejrzenia projektu w całości, ma możliwość sprawdzenia, czy planowane przedsięwzięcie rzeczywiście ma np. cechy innowacyjne, czy wpływa na ochronę środowiska, czy też tworzy miejsca pracy. Uczestnicy spotkania podkreślali, że trudno jest przy tak wysokich wymaganiach poradzić sobie z przygotowaniem kompletnego i poprawnego merytorycznie wniosku bez wsparcia zewnętrznego. Pomoc płynie ze strony LGD, dzięki organizowanym szkoleniom, spotkaniom, czy indywidualnemu doradztwu. Jednakże dość często – co podkreślali uczestnicy spotkania – wnioskodawcy nadal nie radzą sobie z wymogami i są zmuszeni korzystać z pomocy zewnętrznych doradców. Mają na to wpływ m.in. zapisy w instrukcjach, czy informacjach pomocniczych, które są zrozumiałe przede wszystkim przez pracowników urzędów, albo podmioty, które mają już doświadczenie w pozyskiwaniu środków UE. Sprawę komplikuje fakt, iż został przygotowany jeden wzór wniosku o przyznanie pomocy, który służy wszystkim beneficjentom (z wyjątkiem podejmujących działalność gospodarczą), do którego została udostępniona jedna instrukcja. Percepcja takiego dokumentu jest dość trudna, a wychwylenie, które części kogo dotyczą i w jakich okolicznościach należy je wypełnić – wymaga dużej praktyki.</p> <p>Dobrym rozwiązaniem w tym zakresie jest wniosek na podejmowanie działalności gospodarczej dedykowany jednemu rodzajowi beneficjenta i jednemu zakresowi wsparcia, co znacznie ułatwia jego wypełnienie i nie powoduje takich trudności, jak chociażby wypełnienie wniosku na inne zakresy wsparcia. Uczestnicy spotkania pozytywnie wypowiadali się również o poprzednim okresie programowania w kwestii związanej z realizacją tzw. małych projektów. Mimo początkowych trudności udało się przygotować formularz, który wspierał wnioskodawcę przy jego wypełnianiu, a dzięki walidacjom pozwalał wybrać tylko te części, które dotyczyły danego podmiotu, ograniczał możliwość popełnienia błędów oczywistych lub formalnych. Dobrze wspomniano możliwość realizacji szerokiego wachlarza przedsięwzięć, które realizowano w ramach małych projektów. Opracowania dotyczące dobrych praktyk z tego okresu, pokazują ogrom wsparcia, a rezultaty nadal są obecne w życiu mieszkańców.</p> <p>Kolejnym problemem jest kwestia wymagania od wnioskodawców dostosowania swoich dokumentów aplikacyjnych do zmian w instrukcjach, które pojawiają się po złożeniu wniosków o przyznanie pomocy. Doprecyzowania zapisów instrukcji wypełniania wniosków o przyznanie pomocy, a następnie egzekwowanie i doprecyzowanie tego we wnioskach, które wpłynęły przed udostępnieniem nowej instrukcji powoduje brak możliwości przygotowania kompletnego i poprawnego dokumentu, który uniknie konieczności nanoszenia poprawek.</p>
----	--	--

Pytania uzupełniające:

a)	W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków jest zadowalająca, a w których budzi wątpliwość?	<p>Wykorzystując doświadczenia w ubieganiu się o wsparcie z poprzednich okresów programowania lub indywidualne doradztwo – co do zasady Wnioskodawcy nauczyli się przygotowywać projekty, które wpisują się w cele programu i cele lokalnej strategii rozwoju oraz spełniają kryteria dostępu do wsparcia dla beneficjenta, a czy projektu. Niewiele wniosków odpada na ocenie zgodności z LSR. Uczestnicy spotkania podkreślali, iż mają na to wpływ organizowane przez LGD szkolenia i spotkania, ale również doradztwo świadczone w biurze LGD. Świadomość, że nie każdy projekt może podlegać finansowaniu, a wybrane będą tylko te, które realizują podane w ogłoszeniu cele i wskaźniki powoduje, iż widoczna jest większa dbałość o jakość składanej dokumentacji. Nie ma problemu składania wniosków w niewłaściwych naborach tematycznych. Nawet jeśli wnioskodawcy nie do końca rozumieją obowiązujące w tym zakresie zasady, to bardzo pomocni są w tym obszarze pracownicy biura, którzy weryfikują składaną dokumentację jeszcze przed złożeniem do LGD. Zakres sprawdzenia obejmuje również przygotowanie dokumentów na właściwych wzorach i kompletność. Najmniejszym doświadczeniem w przygotowaniu wniosku cechują się organizacje pozarządowe oraz osoby, które podejmują działalność gospodarczą. Część z nich podejmuje wysiłek samodzielnego przygotowania dokumentacji, przy wsparciu instrukcji i doradztwa lokalnej grupy działania. Wnioski są przemyślane, prawie kompletne, jednak wymagają poprawek i uzupełnień (zakres wezwania jest dość obszerny, ale nadal możliwy do realizacji w terminie).</p> <p>Trudno znaleźć jakąś regułę, przy ocenie jakości wniosków składanych przez różnych wnioskodawców. Dość dobre wnioski składają przedsiębiorcy ubiegający się o rozwój działalności gospodarczej, a pojawiające się błędy dotyczą przede wszystkim biznesplanu. Czasami obszarem wymagającym większego zaangażowania przy ocenie są projekty składane przez organizacje pozarządowe, które z uwagi na poziom dofinansowania zostały bardziej uprzywilejowane od JSFP.</p> <p>W kontekście ubiegania się o wsparcie przez NGO's uczestnicy spotkania zwrócili uwagę, iż organizacje zgłaszają największe trudności w pozyskiwaniu środków finansowych, ponieważ obowiązująca w ramach PROW zasada udzielania wsparcia w formie refundacji części lub całości poniesionych kosztów kwalifikowalnych stanowi poważne utrudnienie w realizacji projektów. Podmioty te nie posiadają wystarczających środków finansowych na wcześniejsze zrealizowanie operacji, a następnie oczekiwania na refundację. Wcześniejsze finansowanie operacji w wysokości 36,37% jest niewystarczające. Dodatkowym problemem jest brak potencjału wynikający z braku wystarczających środków finansowych na zatrudnienie ekspertów do przygotowania dokumentacji aplikacyjnej i późniejszego jej rozliczenia. Żeby skorzystać z doradztwa, trzeba posiadać już pewne umiejętności w przygotowywaniu dokumentacji.</p>
----	--	---

b)	Jeżeli jakość w pewnych obszarach budzi wątpliwość, czy może odbić się na realizacji celów LSR?	-
c)	Co można zrobić by podnieść jakość wniosków?	<p>Dobrym rozwiązaniem byłoby przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej dedykowanej tej grupie wnioskodawców która ma największe trudności z poradzeniem sobie z wnioskiem, to jest organizacji pożytku publicznego, stowarzyszenia, Kościołom, związkom wyznaniowym.</p> <p>Wnioskodawcy narzekali również na fakt, iż 7-dniowy termin na usunięcie braków, liczony w dniach kalendarzowych, w szczególności jeśli przypadają na ten okres dni wolne od pracy – jest dużym utrudnieniem w przygotowaniu odpowiedzi na wezwanie do usunięcia braków lub złożenia wyjaśnień. Dobrze byłoby rozważyć możliwość wydłużenia tego terminu do 14-dni lub liczenia go w dniach roboczych.</p> <p>Dodatkowym rozwiązaniem ułatwiającym możliwość złożenia poprawnych dokumentów byłaby bardziej precyzyjne formułowanie zakresu wezwania przez samorząd województwa. Należałoby unikać ogólników oraz podawać propozycje. Zamieszczanie w wezwaniu porad przypominających o obowiązujących zasadach oraz o czym wnioskodawca powinien pamiętać w związku z realizacją projektu, żeby nie narazić się na ryzyko utraty dofinansowania – należałoby przenieść do odrębnego załącznika. Pozwoliłoby to na lepsze zrozumienie, jaki jest zakres wezwania.</p> <p>W odróżnieniu do poprzedniego okresu programowania LGD ma możliwość skorzystania z mechanizmów, które pozwalają na dokonywanie wyboru projektów spośród tych, które spełniają podstawowe wymogi dostępu do wsparcia. Wniosek, który podlega wyborowi musi spełniać wymogi formalne, być złożony w miejscu i terminie, być zgodny z zakresem tematycznym naboru, formą wsparcia oraz spełniać dodatkowe wymagania, które lokalna grupa określiła w danym naborze. Jednocześnie ocena zgodności z LSR daje możliwość wyeliminowania tych beneficjentów, którzy nie spełniają wymogów dostępu do wsparcia, a także tych projektów, które nie pozwolą na realizację zobowiązań i nie mogą podlegać finansowaniu. Dodatkowo określenie celu projektu poprzez przypisanie do niego konkretnych wskaźników ułatwia ocenę możliwości jego osiągnięcia. Nawet jeśli Wnioskodawca niewystarczająco precyzyjnie określi cel projektu lub dopisze niemierzalne wskaźniki w jego opisie - Rada ma możliwość na podstawie określonych przez wnioskodawcę wskaźników realizacji celu potwierdzić, czy dany projekt rzeczywiście wpisuje się cele LSR i będzie realizować przypisane do danego naboru wskaźniki. Jest to dobre rozwiązanie.</p> <p>Wyposażenie LGD w możliwość merytorycznej oceny projektów - pozwala z jednej strony na wyeliminowanie projektów niegotowych i niekompletnych, których realizacja nie doszłaby do skutku, z drugiej zaś strony ogranicza w pewnym sensie możliwości animacyjne i doradcze, ponieważ biuro jest mocno zaangażowane w realizację zadań formalnych, sporządzenie dokumentacji i dopilnowanie spełniania wszelkich wymogów w procesie dokonywania oceny i wyboru.</p> <p>Ograniczony zakres wsparcia określony w ramach rozporządzenia LSR, a także ograniczenia wynikające z zapisów samej Strategii, która musiała wskazać kierunki wydatkowania środków zgodnie z przeprowadzoną analizę SWOT i zgłoszonym w trakcie przygotowania tej strategii przez mieszkańców obszaru zapotrzebowaniem – powodują, że nie wszystkie potrzeby zgłaszane przez wnioskodawców mogą być zrealizowane. Uczestnicy spotkania ze zrozumieniem podeszli do tych ograniczeń, wskazując jednocześnie, że poprzedni okres programowania był w tym zakresie o wiele bardziej korzystny – wnioskodawcy mieli większe możliwości wyboru i finansowania pomysłów ze środków LSR. Ograniczone środki finansowe, które ma do dyspozycji w tym okresie programowania LGD powodują, że nie wszystkie potrzeby zostaną zaspokojone.</p> <p>Biorąc pod uwagę nabyte przez pracowników LGD umiejętności można rozważyć dalsze rozszerzanie kompetencji LGD, przy czym powinno się to wiązać się z zwiększeniem zatrudnienia. W takim przypadku nie powinno być na poziomie samorządu województwa powtarzania wykonywanych przez LGD czynności, a jedynie ich kontrolowanie. Należy również zachować pewną równowagę, żeby rozszerzenie kompetencji nie wpływało negatywnie na możliwość animacji, wzmacniania kapitału świadczenia doradztwa i budowania społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>W tym obszarze dobrze byłoby skoncentrować się na dalszej konsolidacji środowiska LGD i wymianie doświadczeń (także z samorządami województw), dalszym podnoszeniu kompetencji pracowników LGD, warsztatowym (praktycznym) podejściu do procesu szkoleń oraz doradztwa oraz dalszą pracą nad umacnianiem się pozycji LGD we wspieraniu lokalnej społeczności.</p>
3.	W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?	<p>Lokalna grupa działania przyjmując kryteria chciała, żeby ich spełnienie nie było obciążone ogromnym wysiłkiem, ale odpowiednie przygotowanie projektu i ukierunkowanie go na kluczowe zagadnienia premiowane w ramach lokalnych kryteriów – miało mieć wpływ na wybór najlepszych wniosków.</p> <p>Przyjęte przez lokalną grupę kryteria podlegały ocenie w samorządzie województwa w ramach ogłoszonego konkursu. Jednym z elementów tej oceny był fakt mierzalności danego kryterium, co powinno wyeliminować dowolność oceny. Nawet kryteria złożone, takie jak innowacyjność, czy wpływ na realizację wskaźników – musiały być doprecyzowane, żeby wnioskodawca mógł z całkowitą świadomością dokonać odpowiednich wyborów. To niezwykle ważne w kontekście wyboru najlepszych projektów. Przyjęte kryteria są wynikiem pewnego kompromisu, który zapewnia z jednej strony spełnienie nałożonych w konkursie na wybór LSR wymogów, z drugiej zaś pozwala różnicować wnioski. Ocena przeprowadzana przez Radę jest oceną obiektywną zarówno dla oceniającego, jak i dla ocenianego. Wnioskodawca powinien mieć możliwość sprawdzenia, na jaką punktację może liczyć, a w sytuacji, jeśli Rada nie przyzna punktów, powinien mieć możliwość zapoznania się z uzasadnieniem oceny. Przedstawiciele Rady podkreślali, iż każda ocena jest indywidualna, czasami jest wynikiem ożywionej dyskusji i argumentacji, bywa wynikiem kompromisu.</p>

Pytania uzupełniające:

a)	<i>Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?</i>	Rada w trakcie oceny stara się podejść obiektywnie do wszystkich wniosków złożonych w ramach danego naboru i stosować jednolite podejście do projektów. Proces oceny jest dość skomplikowany, zdarzają się sytuacje, że pomimo dokonanej przez Radę oceny, z uwzględnieniem wiedzy i doświadczeń wszystkich członków Rady, wpływają protesty. Samorząd Województwa czasami przychyła się do stanowiska wnioskodawcy – jeśli jest to uzasadnione popełnionymi błędami w ocenie, czasami potwierdza poprawność decyzji Rady. W takich przypadkach wnioskodawca ma możliwość wystąpienia ze Skargą do Sądu.
b)	<i>Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?</i>	Co do zasady Wnioskodawcy nie zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów. Pojawiają się one wtedy, gdy ocena dokonana przez Radę nie pozwala na wybór projektu lub projekt jest niezgodny z LSR. Na obecnym etapie wdrażania Programu LGD nie widzi potrzeby zmiany lokalnych kryteriów wyboru projektów. Omawiane kryteria zostały opracowane zgodnie z wymogami, posiadają metodologię wyliczenia są mierzalne, jasno sprecyzowane oraz nie budzą wątpliwości interpretacyjnych. Poza tym przyjęty system zero jedynkowy pozwala na jednoznaczną ocenę każdego kryterium. Zasady ustalania lub zmiany kryteriów są przejrzyste. Przeważająca większość kryteriów wskazuje na możliwości jednoznacznej oceny. Wymusza to zachowanie jednorodności ocen Rady i uniemożliwia różnice w interpretacji.
c)	<i>Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?</i>	LGD w ramach prowadzonych szkoleń może pokazywać dobre praktyki w podejściu do dokumentowania spełniania danego kryterium oraz niewłaściwe ich rozumienie.

4.	W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?	Okres 2015 roku, kiedy lokalne strategie były przygotowywane przez lokalną społeczność zmieniło się otoczenie LSR. Mamy dobrą koniunkturę na rynku w wielu gałęziach przemysłu. Widać duże ożywienie gospodarcze. Spada bezrobocie, rosną wynagrodzenia, w miejsce deflacji mamy inflację. To wpływa na wzrost cen towarów, usług i robót. Przedsiębiorcy zgłaszają dziś wiele problemów, z których zasadniczym jest potrzeba tworzenia miejsc pracy, jednak brak zainteresowania pracowników taką ofertą. To powoduje, że w przypadku części wskaźników nastąpiły niedoszacowania ich wartości, a w przypadku części nie będzie możliwe osiągnięcie zaplanowanych wartości. Środki finansowe będą wykorzystane, jednak nie we wszystkich zakresach możliwe będzie (przynajmniej na tym etapie wdrażania LSR) osiągnięcie zaplanowanych wartości.
----	--	---

Pytanie uzupełniające:

a)	<i>Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?</i>	<p>Zmiany w otoczeniu LSR to nie tylko zmiany związane z obowiązującymi przepisami, ale to także zmiany w osobach związanych z wdrażaniem LSR (zmieniają się pracownicy biur LGD, członkowie Rady, pracownicy w samorządzie i innych instytucji). „Nowi” muszą podjąć wysiłek szybkiej nauki w wymagającym obszarze tematycznym. Nie wszyscy potrafią „zarazić się Podejściem Leader”. Dlatego w niektórych przypadkach mamy do czynienia z większą płynnością kadr.</p> <p>Zmiany w otoczeniu to także większe potrzeby zgłaszane przez wnioskodawców – przy czym pamiętać należy, że środki LSR pozostają na tym samym poziomie. Beneficjenci narzekają na rosnące ceny a nakładając na to długie terminy związane z oceną wniosków – część z nich odstępuje od realizacji operacji lub wydłużają terminy, żeby zgromadzić wystarczające środki finansowe.</p> <p>Oczekiwania i potrzeby stale rosną, a czasami słychać również głosy niezadowolenia, że środki LSR nie są środkami na wszystko i dla wszystkich. Pojawiają się również pewne postawy roszczeniowe, jednak pracownicy Biura starają się wszystkich potencjalnych wnioskodawców traktować podobnie. Najpierw wysiłek w przygotowaniu dokumentacji przy wsparciu biura, następnie wysiłek związany z realizacją i rozliczeniem operacji oraz wysiłek związany z utrzymaniem efektów projektu w tzw. okresie trwałości. Na szczęście na każdym etapie mogą liczyć na wsparcie LGD.</p> <p>Kwestia skuteczności realizacji czynności związanych z wdrażaniem LSR wiąże się po pierwsze z koniecznością znajomości (ze szczegółami) całego procesu, po drugie natomiast – umiejętnym gospodarowaniem czasem na przeprowadzenie tych czynności. Nie jest to łatwe z obliczu rosnących potrzeb, ale cały czas prowadzone są prace mające na celu ograniczenie na poziomie LGD zbędnych czynności (np. na poziomie procedur, czy przy ocenie wniosków), które organizacją realizację innych zadań.</p> <p>Wszystkie projekty wybierane do realizacji przez LGD przyczyniają się do wdrażania LSR i wpływają na osiąganie zakładanych wskaźników. Strategia została przecież opracowana jako odpowiedź na problemy społeczności, a więc każda operacja również wpisuje się w realizację tych potrzeb.</p> <p>Zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej wynikają z malejącego bezrobocia, wpływu programów społecznych (np. 500+) oraz wzrostu kosztów pracy.</p>
b)	<i>Czy widać różnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?</i>	<p>W zakresie wsparcia przewidzianego w PROW jest dużo różnic pomiędzy gminami. Mają one złożone podstawy.</p> <p>LGD będzie na bieżąco śledzić otoczenie LSR, dane GUS i innych ośrodków badawczych i w sytuacji wystąpienia potrzeby zmian - podejmować działania mające na celu aktualizację LSR.</p>

5.	Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?	<p>Przyjęty w LSR system wskaźników jest pochodną zaleceń które zostały przekazane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Podręczniku do przygotowania LSR. Zgodnie z przyjętymi zasadami LGD była zobowiązana do dokonania wyboru wskaźników z obowiązkowych. Dopuszczono również możliwość dodania własnych, które pozwolą na potwierdzenie osiągnięcia przyjętych w LSR założeń.</p> <p>Większość strategii została przygotowana w taki sposób, iż do wskaźników obowiązkowych (jeśli pasowały do celów) dodano wskaźniki indywidualnie określone na poziomie LSR. Do czasu wydania Wytycznych w zakresie monitoringu i sprawozdawczości nie występował problem z możliwością dokumentowania osiągnięcia celów LSR.</p> <p>Przyjęty system wskaźników powinien pozwolić na ocenę, czy planowane do osiągnięcia cele ogólne i cele szczegółowe, jak również przypisane do nich przedsięwzięcia mogą zostać zrealizowane. Ponadto, część wskaźników nie została przypisana do żadnego z celów, gdyż dopiero realizacja całości Strategii pozwoli na sprawdzenie osiągnięcia przekrojowych założeń.</p> <p>Warto zauważyć, co również podkreśla w swoich interpretacjach ARIMR, iż zakładane cele i wskaźniki ich realizacji to prognoza, która może zostać zrealizowana z odchyleniami. Oznacza to, że w ramach Strategii można będzie osiągnąć wskaźniki na wyższym poziomie lub – jeśli występuje wystąpią obiektywne przesłanki uzasadniające odchylenie – planowane do osiągnięcia wskaźniki mogą być udokumentowane na poziomie niższym niż zakładany.</p> <p>Co ważne nadal można będzie potwierdzić że cele LSR zostały osiągnięte. Dzieje się tak dlatego, że planowane wartości i założenia są realizowane w różnych terminach. W 2015 roku, tj. w czasie prac nad przygotowaniem LSR mieliśmy do czynienia z deflacją i wysoką stopą bezrobocia. Co prawda na rynku pojawiały się sygnały związane z ożywieniem gospodarczym, jednakże LGD biorąc pod uwagę, iż okres wdrażania LSR to czas do 2023 roku, przyjęły bardziej uśrednione założenia. Dlatego też w ostatecznym rozrachunku może się okazać, że planowane do realizacji wskaźniki przy poszczególnych przedsięwzięciach i cele zostały osiągnięte z odchyleniami i nadal będzie możliwe to potwierdzenie, iż Strategia została zrealizowana w sposób prawidłowy.</p> <p>Występujące odchylenia mogą dotyczyć osiągnięcia wyższych niż zakładane wartości – można będzie wtedy mówić o niedoszacowaniu wartości wskaźnika (w takim przypadku zgodnie z Wytycznymi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi) nie będzie możliwe ogłoszenie kolejnego naboru w danym zakresie tematycznym, chyba że zostanie w tym zakresie zmieniona LSR, po wcześniejszej akceptacji samorządu województwa.</p> <p>Biorąc powyższe argumenty pod uwagę przyjęty system wskaźników pozwala na potwierdzenie, że wskaźniki zostaną zrealizowane, przy założeniu, że występująca odchylenia będą odpowiednio uzasadnione i będą wynikać z obiektywnych przesłanek</p>
----	--	--

Pytania uzupełniające:

a)	Czy zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne?	<p>Stan realizacji wskaźników jest odzwierciedleniem złożonych wniosków o przyznanie pomocy, zatem mówiąc o wskaźnikach produktu – ich trafność i adekwatność – jest pełna. W przypadku wskaźników rezultatu – co do zasady – dane pozyskiwane przez LGD to w głównej mierze dane z ankiet pozyskanych od beneficjentów. Dane te powinny być identyczne, jak dane zgromadzone w dokumentacji związanej z rozliczeniem projektów w samorządzie województwa. Najlepszym rozwiązaniem w tym zakresie byłaby możliwość pozyskania danych, które zostały zgromadzone w teczce sprawy w samorządzie, nie zaś poprzez ponowne zaangażowanie beneficjenta do ich gromadzenia w ankiecie monitorującej. Warto zwrócić uwagę, iż w przypadkach, kiedy beneficjent po zakończeniu realizacji projektu – przekazuje ponownie dane – często dochodzi do formalnych błędów, które nie są wynikiem złej woli, a oczywistych omyłek.</p> <p>Przekazywane dane, żeby je uwiarygodnić powinny być zderzane z danymi zgromadzonymi w podmiocie wdrażającym. Na obecnym etapie nie ma jednak mechanizmów (poza indywidualnym wystąpieniem w przypadku każdego beneficjenta) pozwalających na sprawdzenie ich poprawności. Wydaje się, iż najbardziej optymalnym rozwiązaniem byłaby możliwość uzyskania informacji o wskaźnikach (np. utworzonych i utrzymanych miejscach pracy) od samorządu województwa, a nie od beneficjenta. Ten ostatni byłby zobowiązany sprawozdawać o wskaźnikach, które nie są przekazywane o dokumentowane na etapie wniosku o płatność. Znacznie urosiłoby to system wdrażania.</p> <p>Źródła pozyskiwania danych, które określa LGD, w szczególności w zakresie wskaźników oddziaływania to głównie ankiety monitorujące. W takich przypadkach dane są szacowane na podstawie np. liczby osób odwiedzających dany obiekt, czy liczby osób, które skorzystały z danej usługi. W tym zakresie należy przyjąć że sposób pomiaru wskaźnika jest adekwatny do efektów, a bardziej szczegółowe badanie byłoby przedsięwzięciem niezwykle uciążliwym a nawet niewykonalnym. Tym bardziej, że tego typu wskaźniki odnoszą się przeważnie do obiektów otwartych, ogólnodostępnych i niekomercyjnych.</p> <p>W pozostałych przypadkach dane pozyskiwane przez LGD opierają się na danych źródłowych wniosków.</p> <p>Pewnym problemem i ograniczeniem w możliwości prawidłowego monitorowania wskaźników jest zmiana w podejściu do nazewnictwa wskaźników i sposobu ich pomiaru, która wiąże się z wejściem w życie Wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie monitoringu i sprawozdawczości. LGD przygotowując roczne sprawozdanie z realizacji LSR starała się uwzględnić – na ile to oczywiście było możliwe – wskaźniki obowiązkowe, które mogła pozyskać z posiadanych przez nią danych oraz wskaźniki indywidualnie przypisane do LSR, które również są pozyskiwane z wniosków o wsparcie zgromadzonych w teczce sprawy w LGD.</p>
b)	Jeśli nie to jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?	<p>Przyjęty system pozyskiwania danych na obecnym etapie wdrażania LSR jest wystarczający, chociaż pracochłonny. Zgromadzona dokumentacja dostarcza niezbędnych i wiarygodnych danych. W trakcie przygotowywania zestawień dot. stopnia realizacji wskaźników w ramach LSR sprawdzany jest faktyczny stan realizacji projektu pod względem finansowym i rzeczowym oraz zgodność jego realizacji z umową o przyznanie pomocy. Odbywa się to poprzez wytypowanie o udostępnienie danych do samorządu województwa lub na podstawie wywiadów lub korespondencji w wnioskodawcami/beneficjentami. Przyjęte wskaźniki są mierzalne, przejrzyste oraz dla każdego wskaźnika są wskazywane źródła danych i czas realizacji, wartość bazowa oraz termin osiągnięcia wartości docelowych. Do każdego z celów szczegółowych określony jest wskaźnik rezultatu, a dla każdego z przedsięwzięć – wskaźniki produktu.</p> <p>Warto jednak wprowadzić mechanizmy, które zautomatyzują ten proces, w szczególności w zakresie przekazywania danych z poziomu samorządu województwa. Nie tylko przyspieszy to realizację zadań, ale również będzie miał wpływ na jednolitość danych i wyeliminowanie błędów.</p>

6.	Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?	<p>Uczestnicy spotkania bardzo wyraźnie podkreślali, że zarówno przepisy jak i wytyczne są napisane językiem, który jest trudny w odbiorze dla przeciętnego beneficjenta. Dotyczy to również wezwań do usunięcia braków czy złożenia wyjaśnień. Podkreślano, iż możliwość rozmowy z osobą odpowiedzialną za zakres wezwania jest ogromnym ułatwieniem. Pojawiły się zastrzeżenia, iż nie zawsze poczynione ustalenia są ostateczne, ponieważ w ocenie pojawia się jeszcze osoba Zatwierdzająca. To powoduje frustracje i zniechęca do działania. Oczywistym jest, iż rozmowa telefoniczna nie zawsze jest odbierana przez obie strony w taki sam sposób, jednak wystąpieniem na piśmie towarzyszą dwie rzeczy – długi czas oczekiwania i ogólność sformułowań.</p> <p>Wydaje się, iż przyjęte zasady są przyjazne dla beneficjentów, na co duży wpływ ma podejście przez pracowników do oceny i ich samodzielność. Oczywiście wszystko musi odbywać się w majestacie obowiązujących przepisów i nie wykraczać poza przyjęte zasady – co jednak nie oznacza, iż zakres formułowanych wezwań mógłby być bardziej precyzyjny i napisany zrozumiałym dla odbiorcy językiem.</p> <p>Przyjęte procedury postępowania zgodnie ze standardami ich tworzenia powinny stanowić odzwierciedlenie punktów kontrolnych, które muszą być zweryfikowane na etapie oceny wniosków. Zatem sama procedura, jeśli została przygotowana zgodnie z obowiązującymi standardami, nie ma przerostów treści i nie zawiera nieistotnych dla procesu oceny elementów postępowania (np. opisu obowiązujących przepisów) nie stanowi problemu dla wnioskodawców. LGD korzystając z doświadczeń własnych, wymienia doświadczenia z innymi LGD, a także posiłkując się opiniami ekspertów – jest w stanie przygotować takie procesy oceny (procedury), które nie zawierają przerostów, czy niepotrzebnych utrudnień administracyjnych, pozwalają na dokonanie oceny wniosków zgodnie z obowiązującymi zasadami i nie komplikują procesu. Mówiąc o uproszczeniach należy się w pierwszej kolejności zastanowić nad możliwością ograniczenia wymogów, które zostały nałożone na wnioskodawcę lub projekt na podstawie obowiązujących przepisów. Liczba punktów kontrolnych jest odzwierciedleniem kryteriów ujętych w wytycznych czy przepisach. Wnioskodawcy mówiąc o uproszczeniach mają na myśli ograniczenie powielania danych we wnioskach, czy ograniczenie liczby załączanych dokumentów. Sama procedura jest dla nich procesem, który LGD wykorzystuje przy ocenie, zatem nie mają do niej emocjonalnego stosunku.</p> <p>Procedury nie są przyjazne przede wszystkim w zakresie czasu, który jest potrzebny na ich przeprowadzenie. W szczególności przypadku przedsiębiorców cała procedura wyboru (do czasu podpisania umowy) zdecydowanie wykracza czas określony w przepisach. Brak możliwości dokonania modyfikacji powoduje, iż wnioskodawcy wdrażają projekty w pierwotnym kształcie, co może stanowić o mniejszej konkurencyjności. Otoczenie zasadniczo się zmienia i za tymi zmianami muszą nadążać projekty. Zatem niezwykle istotne jest przyspieszenie w zakresie oceny wniosków, żeby umożliwić wnioskodawcom szybszą realizację projektów. Jeśli to nie jest możliwe dobrym rozwiązaniem byłoby umożliwienie realizacji projektu po dokonaniu przez LGD wyboru wniosków.</p> <p>W zakresie realizacji projektów utrudnieniem, zwłaszcza dla małych przedsiębiorstw lub mało doświadczonych, jest konieczność przeprowadzenia konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców (na szczęście dokonuje się zmiana progu, który warunkuje obowiązek przeprowadzenia takiego postępowania).</p>
----	--	---

Pytanie uzupełniające:

a)	Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie by podnieść ich użyteczność?	<p>Pojawiające się trudności przy ocenie wniosków, która identyfikuje LGD to sytuacje, kiedy brak jest mechanizmów pozwalających na odmowę przyznania wsparcia, jeśli wnioskodawca wykorzystuje nieprecyzyjność przepisów, luki w procedurach, bądź sztucznie stwarza warunki, które pozwalają mu uzyskać nienależne korzyści. Bardzo trudno jest zarzucić wnioskodawcy złą wolę, dlatego też należałoby się zastanowić, czy tutaj nie powinno być wzmocnienia rozwiązań prawnych lub instytucjonalnych, które będą zapobiegać wykorzystywaniu braku szczegółowych uregulowań.</p>
----	--	--

7.	Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?	<p>Wszyscy uczestnicy zgodnie potwierdzili, że działania prowadzone przez biuro LGD mają pozytywny wpływ na możliwość poprawnego przygotowania dokumentów aplikacyjnych, a wsparcie doradcze pozwala na zidentyfikowanie innych możliwości uzyskania dotacji ze środków unijnych. Biuro wspiera wnioskodawców przy identyfikacji trudności związanych z ubieganiem się o pomoc, w interpretacji obowiązujących przepisów oraz stara się rozwiązywać trudności, które pojawiają się w szczególności przy ocenie wniosków składanych dalej do urzędu. Mimo obiektywnych trudności – biuro LGD stanowi ogromne wsparcie przy przygotowaniu dokumentacji aplikacyjnej, czyli na początku procesu ubiegania się o wsparcie, ale również przy rozliczaniu projektów - kiedy wnioskodawcy muszą zmierzyć się z nowymi wyzwaniami i trudnościami związanymi z dokumentowaniem osiągniętych celów, czy zobowiązań umownych.</p> <p>Okazuje się że biuro staje się pierwszym punktem kontaktu, jest blisko beneficjenta, rozmawia językiem, który jest zrozumiały dla odbiorcy, co szczególnie podkreślali uczestnicy spotkania. Pisma urzędowe nacechowane są wysokim stopniem ogólności, a używany w nich zwroty to zazwyczaj „slogan urzędniczy”, który przeciętnemu wnioskodawcy nie jest znany i w związku z tym jest trudny do przełożenia na dokumentację. Przykładowo w zakresie wezwania pojawia się konieczność doprecyzowania celów do zapisów instrukcji, przy czym w piśmie nie wskazuje się w jaki sposób to zrobić, mimo, iż wnioskodawca po przeczytaniu instrukcji nie zrobił tego poprawnie.</p> <p>Obowiązki nałożone na biuro LGD postanowieniami umowy ramowej oraz umowy o przyznaniu pomocy w ramach poddziałania 19,4 są realizowane dzięki środkom finansowym wypłacanym w ramach ryczałtu. Jak wskazano, jest to jedno z najlepszych rozwiązań, jakie udało się wdrożyć w nowym okresie programowania. Umożliwia to LGD odstąpienie od niezwykle pracochłonnych i czasochłonnych czynności związanych z gromadzeniem dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów, uzasadnianiem ich racjonalności i celowości, gromadzeniem dodatkowych dokumentów potwierdzających realizację zadań. Odstąpiono do tego na rzecz możliwości świadczenia doradztwa, szkoleń, organizacji indywidualnych spotkań z mieszkańcami, aktywizacji i możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji. Obecnie przyjęte rozwiązania procentują w postaci pozytywnych opinii przedstawianych przez beneficjentów i wnioskodawców, którzy korzystali z doradztwa LGD i złożyli ankiety potwierdzające wysoką jakość świadczonych usług, kompetentność pracowników, indywidualny sposób podejścia do klienta. Zatem potencjał pracowników zbudowany w tym okresie programowania jest wysoki. Powyższe potwierdzają również kontrole, które zostały przeprowadzone w biurze LGD w 2017 roku. Biuro LGD wywiązuje się z nałożonych zadań i nie ma w tym zakresie żadnych zastrzeżeń. Zadowolenie ze współpracy z biurem LGD, także ogromne uznanie dla efektów tej pracy, wyrazili również członkowie Rady i Zarządu. W tym okresie programowania biuro LGD stanowi ogromne wsparcie dla organu decyzyjnego, przygotowując dokumentację, dokonując propozycji ocen i gromadząc odpowiedni ślad rewizyjny, który potwierdza prawidłowość postępowania organu decyzyjnego. Na biurze skupia się również obowiązek bieżącego monitorowania prawidłowości wdrażania LSR, podejmowanie działań zaradczych – zwłaszcza w sytuacji, jeśli występują opóźnienia w możliwości ogłoszenia naborów. Dokonywana jest bieżąca analiza obowiązujących przepisów i wytycznych, interpretacja stosowania w tym zakresie obowiązujących procedur czy kryteriów dostępu. Są to zadania złożone, wymagające umiejętności analitycznych, doskonałej znajomości procesu oceny wniosków, z których – jak to wielokrotnie podkreślono na spotkaniu – LGD wywiązuje się z nich w sposób właściwy. To również pozwala postawić tezę, iż wraz z postępem wdrażania LSR potencjał biura będzie wzrastał. Może to być przesłanką dla jeszcze większego poszerzenia kompetencji LGD bądź przydzielenia jej dodatkowych funduszy na realizację LSR (nie tylko pilotażowo). Powyższe jest nie tylko uzasadnione, ale również potrzebne i zostanie właściwie i skutecznie wykorzystane.</p> <p>Uczestnicy zwrócili również uwagę, iż siedziba biura jest dostępna nie tylko w godzinach pracy biura. W sytuacjach szczególnych możliwe jest umówienie się w dogodnym dla beneficjenta czasie. Pracownicy biura, organu decyzyjnego będą dalej podnosić swoje kompetencje poprzez udział w warsztatach i szkolenia oraz poznawanie dobrych praktyk związanych z wdrażaniem projektów współfinansowanych ze środków UE. Zarząd będzie dbać, żeby wypracowany potencjał został zachowany, żeby pracownicy, mieli satysfakcję z wykonywanej pracy i chcieli dalej aktywizować i angażować się dla lokalnej społeczności. Działania informacyjne i doradcze biura w istotny sposób wpływają na jakość składanych wniosków. Znaczna część wnioskodawców modyfikuje założenia swoich projektów zgodnie z sugestiami pracowników biura LGD.</p>
8.	a) Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?	<p>Wprowadzone w tym okresie programowania zmiany - co do zasady – są zmianami porządkującymi czy precyzującymi i mają na celu ułatwienie wdrażania. Trzeba przyznać, że w porównaniu z poprzednim okresem programowania, nie jest ich wiele i rzeczywiście po ich wprowadzeniu do procedur obsługi wniosków - stają się ułatwieniem. Przykładem może być wprowadzenie na etapie oceny w LGD możliwości wezwania wnioskodawcy do usunięcia braków lub złożenia wyjaśnień, jeśli ocena przeprowadzana przez LGD z uwagi na brak dokumentu lub niespójności nie może być przeprowadzona. Każda zmiana, która jest wprowadzana w trakcie realizacji LSR w pierwszym etapie stanowi pewne utrudnienie, dlatego że trzeba ją przeanalizować, zinterpretować i nauczyć stosować. Pamiętać należy, że zrozumienie przepisu wymaga doświadczenia po wcześniejszym zrozumieniu podstawy dokonania tej zmiany, stąd bardzo często wnioskodawcy mają trudności w ich rozumieniu. Zresztą nie tylko wnioskodawcy – o czym świadczą liczne zapytania kierowane bądź do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, bądź samorządu województwa przez potencjalnych beneficjentów. Potrzeba lepszego przepływu informacji ze strony Samorządu Województwa poprzez utworzenie kanału systematycznego przekazywania danych o operacjach, na każdym etapie ich realizacji.</p> <p>Ograniczyć zmiany w prawie, które utrudniają funkcjonowanie biura oraz wnioskodawców.</p>

9.	Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR	<p>PROW oraz poddziałania realizowane w ramach Podejścia Leader cechuje to, że duża złożoność wymogów i trudność w zrozumieniu przyjętego systemu wdrażania, co w konsekwencji powoduje różnorodność interpretacji i konieczność ujednolicania podejścia na poziomie bądź MRIRW, bądź ARIMR.</p> <p>W przypadku programów wdrażanych horyzontalnie jest bardzo trudno zapewnić jednorodne podejście do oceny wniosków przez poszczególne województwa oraz lokalne grupy działania. Można się zatem okazać, iż w poszczególnych LGD, czy województwach różne będzie podejście do weryfikacji podobnych wymogów. Istnieje potrzeba ujednolicenia podejścia i prowadzenia szeregu szkoleń mających na celu wymianę doświadczeń i wypracowanie najlepszych rozwiązań, które zostaną przekazane do stosowania. Jest to jednak przedsięwzięcie bardzo trudne, a mnogość podmiotów zaangażowanych we wdrażanie, uniemożliwia czasami dojście do konsensusu. Dlatego też dobrym rozwiązaniem wydaje się pokazywanie najlepszych praktyk, które mogą zostać przeniesione do rozwiązań stosowanych w danym podmiocie.</p> <p>LGD realizuje w sposób systematyczny Plan komunikacji, żeby zarówno pracownicy biura jak i członkowie organu decyzyjnego na bieżąco mieli dostęp do wiedzy i praktycznie radzili sobie z oceną. Śledzi na bieżąco zmiany w przepisach, czy instrukcjach postępowania, wdraża nowe rozwiązania wynikające nie tylko ze zmiany obowiązujących przepisów czy wytycznych - ale także zmiany zapisów w instrukcjach, czy też wykorzystuje dobre praktyki. Zmiany występują cały czas, czego przykładem jest podejście do weryfikacji posiadania tytułu prawnego – początkowo nie załączenie dokumentu do wniosku stawiało przesłankę do negatywnej oceny, obecnie dokument może być dostarczony do dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy.</p>
10.	Sposób wykorzystania rekomendacji	<p>Wnioski z warsztatu nie stanowią podstawy do podejmowania decyzji o ewentualnej zmianie kierunku działań oraz stanowią wkład w ewaluację ex-post.</p> <p>Ustalenia zostały przeanalizowane przez zespół złożony z pracowników biura LGD, przedstawicieli Zarządu, Rady LGD, członków Komisji Rewizyjnej oraz mieszkańców obszaru LGD. Pracownicy Biura na bieżąco monitorują tempo wdrażania LSR, oraz wydatkowanie kosztów bieżących i aktywizacji. Podjęte zostaną działania zaradcze – zwłaszcza w sytuacji, jeśli wystąpi zagrożenie realizacji wdrażania LSR.</p>

Część 7	Kontrole przeprowadzone w LGD przez podmioty inne niż samorząd województwa
----------------	---

L.p.	Organ kontrolujący	Termin kontroli	Rodzaj kontroli	Stwierdzone uchybienia	Zalecenia/Rekomendacje	Sposób wdrożenia zaleceń/rekomendacji
1.	-	-	-	-	-	-